

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет соціології**

Кафедра галузевої соціології

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

для студентів

галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальність С5 «Соціологія»

освітній рівень магістр

освітня програма соціологія

вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20 <u>26</u> /20 <u>27</u>
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Геннадій ЧЕРНИХ

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

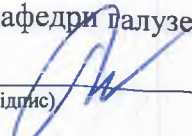
КИЇВ – 2026

Розробник:

Геннадій ЧЕРНИХ, к.соц.н., асистент кафедри галузевої соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри галузевої соціології

(підпис)

Ольга БЕЗРУКОВА

Протокол № 19 від «31» серпня 2026 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2026 року №10

Голова науково-методичної комісії

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни: сформувати у студентів розуміння об'єкта і предмету соціології інформаційного суспільства, уявлення про зміни пов'язані з інтенсифікацією в сучасних суспільствах інформаційних потоків на базі розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій, проблеми інформатизації та розуміння особливостей «мережевого суспільства» в світі та в Україні.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. здатність до пошуку, обробки й аналізу соціальних знань з різних джерел;
2. володіння елементарними навичками: аналізу, синтезу, командної роботи, організації комунікації.
3. вміння працювати з соціологічними методами отримання емпіричних даних.
4. -володіння елементарними навичками комп'ютерної роботи з масивами соціологічних даних.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна сприяє опануванню принципів вивчення процесу інформатизації та його впливу на розвиток сучасних суспільств. Вивчення дисципліни дозволить випускникам факультету вільно оперувати термінами соціології інформаційного суспільства; розробляти програму та інструментарій досліджень задля пізнання впливу інформатизації на розвиток сучасних суспільств; виявляти специфіку та особливості процесу інформатизації, що властиві інформаційному суспільству.

4. Завданнями (навчальними цілями) даної дисципліни є формування таких компетентностей:

- здатність аналізувати соціальні явища і процеси (СК01)
- вміння обґрунтовано використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань (СК11).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1- знати; 2- вміти; 3-комунікація; 4- автономність та відповідальність)		Форми (або методи і технології) викладання та навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінки	Відсоток у підсумковій оцінці
Код	Результат навчання			
1.1	Знати принципи вивчення теорій та концепцій інформаційного суспільства	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Тематична доповідь, письмова робота, контрольна робота №1	20
1.2	Знати види та особливості інформаційно-комунікативних технологій сучасності та їх використання в соціології	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Есе; контрольна робота №1; письмова робота	20
1.3	Знати методологію аналізу процесу інформатизації	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Письмова робота; контрольна робота №2	15
2.1	Вміти вести роботи з науковими та літературними джерелами щодо соціології інформаційного суспільства	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Письмова робота; контрольна робота №1, №2	15
2.2	Вміти застосовувати навички емпіричних методів досліджень в межах досліджень соціології інформаційного суспільства	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Тематична доповідь, контрольна робота №2	30

6. Співвідношення результатів вивчення дисципліни з програмними результатами навчання:

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)					
Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології. (ПРН01)	+			+	+
Обґрунтовано використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань (ПРН12)		+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота на практичних заняттях РН1.1, РН.1.2, РН1.3, РН2.1, РН.2.2 – **20/ 12 балів**
2. письмова робота: РН1.1, РН.1.2, РН 1.3, РН 2.1 – **8/5 балів**
3. написання есе: РН1.2 – **8/4 балів**
4. тематична доповідь: РН1.1, РН.2.2 – **8/5 балів**
5. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН.1.2, РН1.3, РН2.1, РН.2.2 – **16/10 балів** (2 контрольні роботи по 8 максимальних або 5 мінімальних балів кожна)

- **підсумкове оцінювання:** *письмовий іспит РН1.1, РН.1.2, РН1.3.* Білет містить два питання; 40 балів максимальна оцінка/24 мінімальна оцінка для успішного складання іспиту.

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** студент не допускається до іспиту, якщо за семестр він набрав менше ніж 36 балів; такий студент допускається до іспиту за умови написання реферативної роботи змістом та обсягом відповідним кількості неопрацьованих ним протягом семестру тем дисципліни.

7.2. Організація оцінювання:

1. **Практичні** заняття оцінюються по факту проведення, бали накопичуються протягом семестру.
2. **Письмова робота** - це вид самостійної роботи, який студенти виконують при опрацюванні тем 1-4 та 5-8 в 2 етапи: 1 етап – підготовка тексту роботи і надсилання його викладачу для перевірки і зарахування, 2 етап – обговорення і оцінювання результатів цієї роботи на практичному занятті.
3. **Есе** – виконується після теми 8, самостійна аналітична робота студента - обсягом 1200-1500 слів.
4. **Тематична доповідь** – виконується після опрацювання тем 1-2, вид самостійної науково-дослідної роботи, де студент розкриває суть досліджуваної проблеми – в усній формі; наводить різні точки зору, а також власні погляди на неї.
5. **Контрольна робота №1** виконується після вивчення Тем 1-4 на найближчому за графіком навчання практичному занятті.
6. **Контрольна робота №2** виконується після вивчення Тем 5-8 на найближчому за графіком навчання практичному занятті.

7.1 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Соціологія інформаційного суспільства як галузь наукового пізнання: предмет, метод і завдання дисципліни	2	2	12
2.	Сучасні концепції та теорії інформаційного суспільства	2	2	15
3.	Соціологічні аспекти сучасного інформаційного суспільства: структура, проблеми та ілюзії	4	2	15
4.	Інформаційно-комунікативні технології та їх вплив на розвиток сучасних суспільств	4	4	15
контрольна робота № 1			2	
5.	Віртуальні системи управління знаннями в інформаційному суспільстві	2	2	10
6.	Технології та цифровізація в інформаційному суспільстві	2	2	10
7.	Методологія аналізу процесу інформатизації	4	2	10
8.	Розвиток інформаційного суспільства, інформатизації, цифровізації та ринку Інтернету в Україні	4	4	15
контрольна робота № 2			2	
ВСЬОГО:		24	24	102

Загальний обсяг **150 год.**, в тому числі:

Лекцій – **24 год.**

Практичні – **24 год.**

Самостійна робота - **102 год.**

9. Рекомендована література

Основна:

1. Черних Г.А. Соціологія інформаційного суспільства: навчальний посібник для студентів спеціальності 054 «Соціологія» освітнього рівня магістр, освітньої програми «Соціологія»/ ЧЕРНИХ Геннадій. – К.: 2024. – 162 с. – Режим доступу: <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/newsfiles/>
2. Goroshko O. Sociology of the information society: educational tutorial for MA and PhD students majoring in 05 "Sociology". Kharkiv, 2026. 280 p. <https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstreams/4b68405f-638d-4ff5-9da7-84705b4adf4a/download>

Додаткова:

1. Єнін М., Коржов Г. Мережева комунікація: ризики та перспективи (на основі соціологічних опитувань громадської думки в країнах Євросоюзу) // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. праць. – Київ; Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. – №1 (49). – С. 22–29.
2. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД, 2010. – 64 с.

3. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії / Д. Лайон // Сучасна зарубіжна соціальна філософія. – К., 1996. – С. 362–380.
4. Луценко С. Генезис інформаційно-комунікаційних теорій сучасного суспільства [Електронний ресурс] / С. Луценко. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/putp/2012-2/doc/2/03.pdf>
5. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 рр. : Закон України від 9 січня 2007 р. № 537-V // Голос України. – 2007. – № 21. – С. 8–10.
6. Політанський, В. С. Інформаційне суспільство в Україні: від зародження до сьогодення/ В. С. Політанський // Науковий вісник Ужгородського Національного університету : серія: Право / гол.ред. Ю.М. Бисага. – Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2017. – №Вип. 42. – С.16-22. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/33280>
7. Требін М. П. Цифрове суспільство: спроба проникнення в сутність / М. П. Требін // Цифрова епоха: міждисциплінарний дискурс : монографія / [А. А. Гедзик, Т. В. Ковальова, О. Ю. Коцюрба та ін.] ; Аналіт. центр сучас. гуманітаристики. - Харків : Право, 2024. - С. 4-30. - Режим доступу: <https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/33618/1/%d0%a6%d0%b8%d1%84%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b5%20%d1%81%d1%83%d1%81%d0%bf%d1%96%d0%bb%d1%8c%d1%81%d1%82%d0%b2%d0%be.pdf>
8. Філософсько-соціологічні аспекти сучасного інформаційного суспільства: монографія / М-во освіти і науки України, Харків. ін-т фінансів ; за заг. ред. О. Ю. Панфілова. – Харків: ФОП Данилко Н. С., 2017. – 388 с.
9. Graham M. Society and The Internet: How Networks of Information and Communication Are Changing Our Lives 2nd Edition Mark Graham Editor Direct Link <https://www.scribd.com/document/1028490952/Society-and-the-Internet-How-Networks-of-Information-and-Communication-are-Changing-Our-Lives-2nd-Edition-Mark-Graham-Editor-direct-link>
10. Castells M. The collapse of the Soviet Union: the view from the Information Society / M. Castells, E. Kiselyova. – Berkeley : University of California : International and Area Studies Book Series; 1995; Castells Manuel. The Information Age: Economy, Society and Culture. Vol. I–III. Oxford, 1996–1998
11. Lash S. Critique of Information / S. Lash. – London : Thousand Oaks (Ca.) : Sage Publications, 2002. XII. – 234 p
12. Fukuyama F. Social and Organizational Consequences of the Information Revolution [Electronic resource] / F. Fukuyama. – Mode of access: <http://www.rand.org/publications/CF/CF154/>